

Χρυσούλα Δημητρακάκη

ΤΟ ΖΥΜΩΤΟ ΨΩΜΙ

(από το βιβλίο *Φρατζέσκα*, Κέντρο Ευρωπαϊκών Εκδόσεων)

— «Άντες και βιάσου, σήμερα θα ζυμώσουμε!»

Η θεια Ελένη, ήξερε πώς να γεμίσει τη μέρα. Ήξερε πώς να σε κρατήσει γύρω απ' την ποδιά της. Είχε μείνει στην πόρτα, κρατώντας την ακόμα ανοικτή.

— «Σήμερα θα ζυμώσουμε...» Συνέχισε πιο χαμηλά.

Το έλεγε σχεδόν αδιάφορα αλλά τα μάτια της πετούσαν σπίθες. Πριν τελειώσει την κουβέντα της, βολίδα όλοι τρέχαμε στο κατώι, σηκώνοντας συγχρόνως τα μανίκια.

Η κοριτσοπαρέα ήταν παρατεταγμένη μπροστά στην πέτρινη γούρνα, περιμένοντας τη σειρά τους για να πλύνουν τα χέρια. Απαραίτητη προϋπόθεση για ν' αρχίσει το ζύμωμα. Όλοι καταλάβαιναν ότι εκείνη η μέρα ήταν διαφορετική.

Με γυρισμένη τη στάμνα, ένας έριχνε νερό λίγο λίγο και άλλος έπλενε τα χέρια.

Από τη γρηγοράδα, το σαπούνι ξέφευγε από τα χέρια και σε ανάγκαζε να το κυνηγάς μέσα στη γούρνα, μέχρι να καταφέρεις τελικά να πλυθείς. Η πλάκα απ' το σαπούνι, ήταν σκέτος ελαιοπυρήνας, που όταν το έπιανες νόμιζες ότι μάλαζες τα σωθικά από κάποιο ζώο.

Η θεία Παρασκιώ είχε ήδη στήσει τη μεγάλη ξύλινη σκάφη με το αλεύρι και το προζύμι. Η καρδιά, κτυπούσε ξέφρενα. Ήταν από τις πιο όμορφες στιγμές στο χωριό.

Όταν βύθιζες τα χέρια στη σκάφη, μια αγαλλίαση σε συνέπαιρνε στην επαφή με το αλεύρι.

Όταν η θεια έριχνε το χλιαρό νερό, το ζυμάρι κολλούσε πάνω στα χέρια και άρχιζε μια μάχη ώσπου να το κάνεις μια μάζα, που να μπορεί να έχει σχήμα.

Σφιγμένες οι γροθιές, πίεζαν μαλακά το ζυμάρι, μια η μια και μια η άλλη. Στην ώρα του, γύριζες το ζυμάρι πάνω κάτω και ξανά έχωνες τις γροθιές, να μαλακώσει.

Χωρισμένα τα ψωμιά μέσα στην πινακωτή, τα σκέπαζες με μια μάλλινη κουβέρτα, για να φουσκώσει η ζύμη.

Ήταν αυτό το μετά, που σε έκανε να μπορείς το τώρα.

Όσπου να φουσκώσουν τα ψωμιά, η θεια Ελένη, είχε βγάλει τα καρβουνιασμένα ξύλα από τον κούμο, τον κτιστό φούρνο που ήταν μέσα στο

σπίτι. Καθάριζε το πάτωμα με περίσσια προσοχή και με αργές κινήσεις, που φαινόταν ότι σκεπτότανε πριν κάνει το επόμενο βήμα περίμενε με υπομονή, μέχρι να 'ρθει η κατάλληλη ώρα να φουρνίσει τα ψωμιά. Τα έστρωνε όπως τους έπρεπε και μετά έσερνε την πλάκα να κλείσει τον φούρνο.

Από μέσα, ο καθένας έκανε την δική του μυστική προσευχή. Τα χέρια, αλευρωμένα και αποκαμωμένα, δήλωναν την ανεπανάληπτη δημιουργία.

Από τη σιδερένια πόρτα του φούρνου, ξέφευγε η μοσχοβολιά του ψωμιού και αναδυόταν σαν τη μέγιστη αξιοσύνη της ημέρας.

Το φρεσκοψημένο ψωμί, ήταν μια χαρά για όλη τη γειτονιά.

— «Και να μου το θυμηθείς! Κάποτε, θα μάθεις να ζυμώνεις μόνο από αγάπη!»

Η θεια Ελένη, μας κατευόδωνε, στέλνοντας σε όλα τα σπίτια από ένα ψωμί.